

Współczesne Police

Gmina Police należy do większych w województwie zachodniopomorskim. Położona wśród malowniczych lasów Puszczy Wkrzańskiej, nad jeziorem Świdwie, Rostoką Odrzańską i Zalewem Szczecińskim zajmuje obszar 25.142 hektarów i liczy 41 246 mieszkańców. Na jej terenie, oprócz miasta Police funkcjonuje także 12 sołectw.

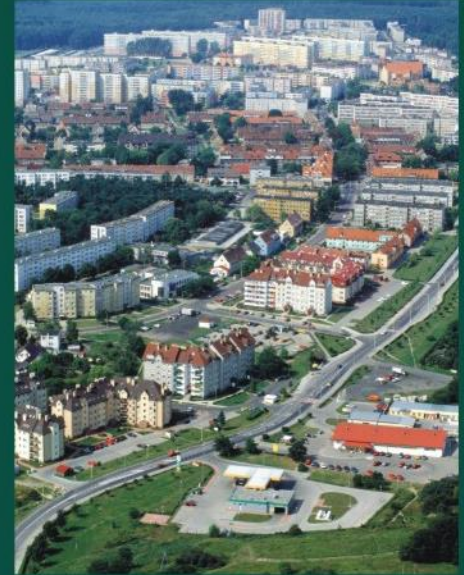

Police niewątpliwie wyróżniają się w województwie zachodniopomorskim bogactwem i zasobami fauny i flory. Gmina położona jest wśród lasów Puszczy Wkrzańskiej. To jeden z najpiękniejszych kompleksów leśnych w Polsce. Szczególnie świat ptaków prezentuje tu ogromną różnorodność gatunków. W ciągu kilkunastu ostatnich lat ornitology obserwowali na jej obszarze 205 gatunków ptaków, spośród 403 odnotowanych w Polsce. Gnieźdzą się tutaj m.in. pary orlików, a na potężnych sosnach orły bieliki. Lasy zajmują ogółem 12 tys. hektarów powierzchni. Rezerwat ornitologiczny nad jeziorem Świdwie wpisano w 1984 roku do Międzynarodowej Konwencji RAMSAR, jako jeden z ważniejszych obszarów wodno-błotnych w skali światowej. Na Świdwiu pojawiają się setki gatunków ptaków wędrownych. Można je obserwować z wież i pomostów miejscowej stacji ornitologicznej.

Władze samorządowe prowadzą konsekwentną politykę inwestycyjną, zwiększającą potencjał gospodarczy i służącą rozwojowi miasta i gminy.

Police dziś

GMINA POLICE OBRAZY CZASU

Serdeczne podziękowania dla wszystkich, którzy przyczynili się do powstania wystawy Gmina Police - Obrazy Czasu.

MUZEUM NARODOWE
ODDZIAŁ MUZEUM MORSKIE W SZCZECINIE
Wały Chrobrego 3, 70-500 Szczecin
tel. 431 52 90, e-mail: edukacja@muzeum.szczecin.pl

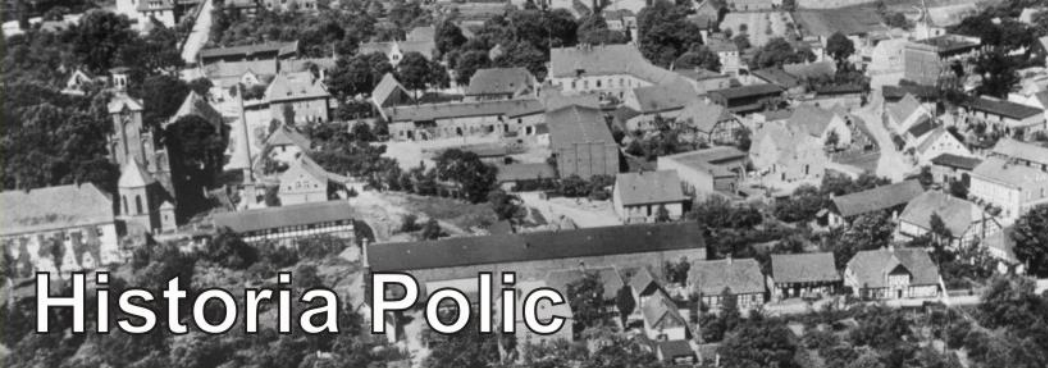
URZĄD GMINY W POLICACH
ul. Stefana Batorego 3, 72-010 Police
tel. 431 18 25, e-mail: promocja@ug.police.pl

MUZEUM ZAPRASZA OD GRUDNIA 2004r. DO MARCA 2005r.

W GODZINACH: WTOREK - NIEDZIELA 10:00 - 16:00

W PONIEDZIAŁKI MUZEUM NIECZYNNE

Historia Polic

Police są jedną z najstarszych miejscowości Pomorza Zachodniego, której początki datuje się na wiek IX. Powstało wówczas grodzisko z osadą przygodową, która w X w. liczyła około 100 mieszkańców. Pierwsze wzmianki pisane o Policach pochodzą z 1254 r. W tym czasie miejscowość była własnością rycerza Bartłomieja. W 1260 r. książę szczeciński Barnim I nadał Policom prawa miejskie. W XIV w. Police rywalizowały ze Szczecinem, wkrótce jednak straciły niezależność. Do XVIII w. miasto znane było z produkcji i handlu chmielem. W okresie wojen, które przetoczyły się przez region zachodniopomorski, Police były miejscem stacjonowania wojsk.

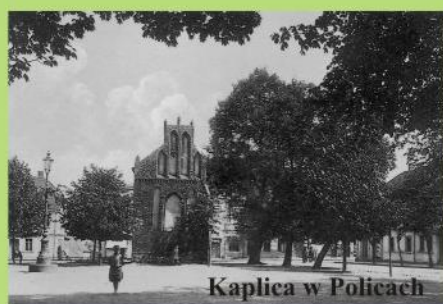
Po 1808 r. Police ponownie stały się niezależnym miastem i zaczęto inwestować w ich rozwój. W 1821 roku uruchomiono regularne połączenie żegludowe ze Szczecinem i Świnoujściem. W 1827 roku wzniesiono szpital miejski św. Jürgena, a w 1898 zbudowano linię kolejową do Szczecina a następnie do Trzebieży. W 1904 r. wybudowano gazownię, a dwa lata później oddano do użytku ratusz i założono linię telefoniczną.

Bezpośrednio przed wybuchem II wojny światowej władze III Rzeszy rozpoczęły w Policach budowę fabryki benzyny syntetycznej. Rozbudowa postępowała wraz ze zwiększającym się zapotrzebowaniem na paliwo lotnictwa niemieckiego i Wermachtu. W fabryce oprócz wykwalifikowanych robotników pracowali przede wszystkim więźniowie z obozów pracy. Strategiczne znaczenie obiektu spowodowało, że już w drugim roku wojny lotnictwo alianckie rozpoczęło naloty i bombardowanie fabryki. Po zajęciu fabryki przez Rosjan w okresie od września 1945 r. do września 1946 r. wszystkie jej urządzenia zostały zdemontowane i wywiezione.

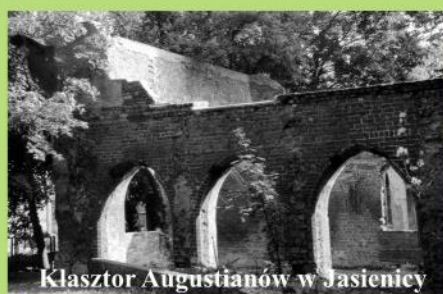
Police wyzwolone zostały 26 kwietnia 1945 r. przechodząc pod administrację wojsk radzieckich. 4 października tego roku utworzona została „enklawa policka” jako obszar zamknięty. Przekazanie Polic wraz z pobliskimi miejscowościami administracji polskiej nastąpiło 4 października 1946 r. Police liczyły w tym czasie 11 221 mieszkańców (10 389 Niemców i 832 Polaków). Liczba polskiej ludności systematycznie rosła. W połowie lat 50-tych do Polic przybyła grupa

ok. 2000 uchodźców z Grecji i Macedonii. Budowa Zakładów Chemicznych „POLICE” w 1966 r. przyczyniła się do intensywnego rozwoju miasta. Powstały nowe osiedla mieszkaniowe, szpital i dom kultury.

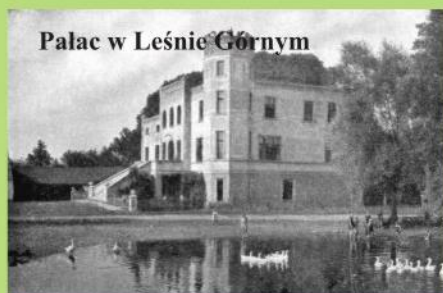
Zabytki w Policach

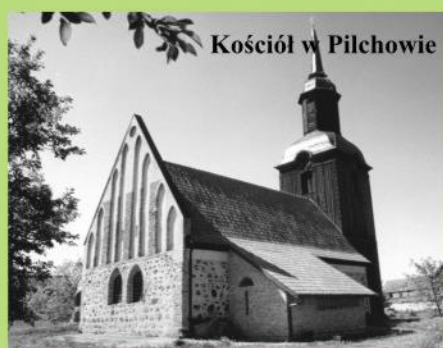
Kaplica w Policach

Klasztor Augustianów w Jasienicy

Pałac w Leśnicy Górnej

Kościół w Pilchowie

Warto odwiedzić gminę i obejrzeć również inne zabytkowe obiekty na jej terenie m.in. kościół Wniebowzięcia NMP w Przęsocinie, Kościół Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Nieklonczycy, Kościół św. Pawła Apostoła w Tatynii i dawną zagrodę leśniczego w Witorzy.

Historia Trzebieży

Najstarsze wzmianki o Trzebieży pochodzą z początku XIII w., kiedy to wieś z nadania książęcego przekazana została w ręce prywatne. Następnie trafiła w ręce zakonu augustianów z Jasienicy, przechodząc z kolei w XVI w. na własność państwową. Wsi nie ominęły wydarzenia historyczne, jakie przetoczyły się przez Pomorze Zachodnie. Znacznemu wyniszczeniu uległa podczas wojny trzydziestoletniej w latach 1618 - 1648. Wojna Północna, która przeszła przez region w latach 1700 - 1720, również nie oszczędziła miejscowości.

Rozbudowa Trzebieży nastąpiła w drugiej połowie XIX w. W tym czasie ukształtował się, utrzymany do dziś układ urbanistyczny miejscowości. Tworzą go dwa zespoły przestrzenne zwane Wielką Trzebieżą i Małą Trzebieżą. Powstały one już we wczesnych dziejach osady. Trzebież dysponowała własnym portem już pod koniec XVIII wieku. Budowa toru wodnego łączącego Szczecin i Świnoujście miała korzystny wpływ na rozwój miejscowości. W rejonie wsi powstały wówczas dwie wyspy utworzone z materiału refulacyjnego, stwarzając dogodne warunki do budowy portu.

W drugiej połowie wieku XIX w części południowej wybudowano dwa baseny i pirs. Dalszy rozwój portu nastąpił na początku XX w. Zbudowano wówczas trzeci basen, do którego w roku 1911 doprowadzono bocznicę kolejową. Pirs rozbudowano w nabrzeże długości ponad 200 m. W latach 30-tych XX w. zbudowano dodatkowo nabrzeże betonowo-drewniane w północnej części portu, przy którym powstał żeglarski ośrodek szkoleniowy.

Po II wojnie światowej port służył jako baza rybacka, port tranzytowy dla barek w żegludzie międzynarodowej (barki NRD i Czechosłowacji), a także jako miejsce postoju taboru Przedsiębiorstwa Robót Czerpalnych i Podwodnych, przystań jednostek pływających Szczecińskiego Urzędu Morskiego oraz schronisko dla jednostek pływających poruszających się po Zalewie Szczecińskim. Port był również miejscem przeładunku towarów, głównie drewna przeznaczonego dla kopalni i fabryk papieru.

Na początku XX w. osada otrzymała połączenie kolejowe ze Szczecinem a w latach 20-tych posiadała już linię

energetyczną. Dogodne połączenie wodne i kolejowe Trzebieży przyczyniło się do rozwoju wsi jako miejscowości turystycznej. W czasie II wojny światowej Trzebież nie uległa zniszczeniu. Po zajęciu miejscowości przez Armię Czerwoną pod koniec kwietnia 1945 r. utworzono tu radziecką bazę rybacką. 5 października 1945 r. wieś włączono do tzw. „enklawy polickiej”. Port służył do przeładunków urządzeń z demontowanej fabryki benzyny syntetycznej w Policach a także zaopatrzenia stacjonującej w enklawie armii.

Zabytki Trzebieży

Kościół p. w. Podwyższenia Krzyża Św.

Budynek mieszkalny z ul. Rybackiej

Trzebież dawniej

Współczesna Trzebież

Obecnie Trzebież jest wsią sołecką liczącą blisko 2000 mieszkańców. Miejscowość znana jest przede wszystkim miłośnikom sportów wodnych z corocznych transgranicznych regat żeglarskich, portu jachtowego i siedziby Centralnego Ośrodka Żeglarskiego Polskiego Związku Żeglarskiego. Prowadzone w Trzebieży inwestycje gminne zmierzają do przywrócenia miejscowości dawnych funkcji turystycznych: m.in. odtworzenia plaży, alei spacerowej i budowy kompleksu rekreacyjnego.

Trzebież dziś

